

„A szobrász mindig dolgozik”

Interjú Mihály Gábor Kossuth-díjas szobrászművésszel

“A sculptor is always working”

Interview with Gábor Mihály, Kossuth Prize-winning sculptor

Mihály Gábor a Kossuth-díj átvételekor

■ **Művész úr, engedje meg, hogy felidézzem, ön már egy korábbi kiadványunkban is szerepelt 1997-ben, amikor a Parlamentben tartott Magyarság Hírnevéért Díj átadójáról számoltunk be.**

– Igen, 1997-ben a Külügyi Intézet megbízott azzal, hogy készítsem el a Magyarság Hírnevéért Díjat, amely egy márványlapra helyezett és domborművel díszített, harangot ábrázoló bronz kisplasztika volt. A díjat olyan híres nagy magyarok kapták, akik teljesítményükkel Magyarország jó hírét vitték a nagyvilágban. 15 személy részesült akkor ebben az elismerésben, köztük olyan kiváló művészek, tudósok, sportolók, mint Puskás Ferenc, Rubik Ernő, Marton Éva, Grosics Gyula, Buzánszky Jenő vagy Teller Ede, akinek még Amerikába is kivitték a díjat. Örömmel láttam a fotókon, hogy nagy becsben tartotta, és díszes helyen, a kandallója párkányán kapott helyet. Puskás Öcsitől pedig még egy levelem is van, amelyben örömét fejezi ki az általam készített munkához. Ez hatalmas kincs számomra, amit nagy gondnal őrzök. A díjátadó egy nagyon jelentős esemény volt számomra is, hogy találkozhattam velük a Parlament Kupidatermében. A Diplomata Magazinban készült akkor rólunk egy fotó Tabajdi Csabával, a díj felelősével és megalapítójával.

■ **Több száz alkotás fűződik a nevéhez, sokan sportszobrászként ismerik, ami egy nagyon kedves terület az ön számára.**

– Az 1990-es években, akkori alkotásaimnak köszönhetően terjedt el rólam a hír, hogy én sportszobrász vagyok. Akkor úgy éreztem, hogy ez nem fedi le teljesen a valóságot, mert a sport, mint témakör, csak egy része annak, amivel foglalkozom. Manapság viszont már másképp tekintek erre, és kifejezetten büszkém vállalom ezt a titulust. A múltban is számos művem készült sporttémában, és a mai napig a Forma–1-es világbajnokok portréját én készítem, amiket bronzba öntenek és fel is állítanak a Hungaroringen. *A Kerékpárosok* című szobrom például Juan Antonio Samaranch úr, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnökének felkérésére készült, akinek Schmitt Pál, a Magyar Olimpiai Bizottság akkori főtitkára mutatott be. Először csak kis makettben vázoltam fel a tervemet, majd kérték, hogy készítsem el életnagyságú méretben is. A mű csodálatos helyen, Lausanne-ban, a Genfi-tó partján lévő új Olimpiai Múzeum parkjában kapott helyet. A szobor három kerékpárost ábrázol, úgy, hogy kerékpárjaik kerekei az olimpiai ötkarikát formázzák. Az olimpiai szimbólum más műveimben is előfordul, például a ceglédi sportcsarnok homlokzatán, vagy a Budapesti Olimpiai Parkban

■ **Mr. Mihály, allow me to remind You that You appeared in one of our previous issues in 1997, when we reported on the Reputation for Hungary Award ceremony at the Parliament.**

– Yes, in 1997 the Institute for Foreign Affairs commissioned me to create the Reputation for Hungary Award, a bronze figurine of a bell decorated with relief and placed on a marble plate. The recipients were famous Hungarians who made Hungary's reputation better in the world with their outstanding performance. There were 15 people chosen at that time, including excellent artists, scientists and athletes like Ferenc Puskás, Ernő Rubik, Éva Marton, Gyula Grosics, Jenő Buzánszky, and also Ede Teller, who accepted the award in America. I was delighted to see photos about Mr. Teller honouring the award and keeping it on an ornate mantelpiece. I have got a letter from Puskás Öcsi happily praising the award I designed. I cherish that treasure deeply. The award ceremony and the meeting with those people in the Dome Hall of the Parliament was a memorable event in my life. Diplomatic Magazine published a picture of me and Csaba Tabajdi, the founder of the award and the person responsible for it.

■ **Hundreds of creations are associated with Your name, and many people know You as a sports sculptor, as sports are close to Your heart.**

– In the 1990s, I got so many commissions from the sports scene that people started to believe I was a sports sculptor. At that time I felt that this was far from reality, because sport is just one theme of my works. Today, however, I have a different view, and I am very proud of this title. I created many pieces on sports in the past, and still today I make portraits of Formula 1 World Champions, which are cast in bronze and set up at Hungaroring. For example, my sculpture called *Kerékpárosok* (Cyclers) was made at the request of Mr. Juan Antonio Samaranch, former President of the International Olympic Committee, to whom I was introduced

A művész Dél-Koreában

hatalmas méretekben, csövekből komponálva. A Mogyoródon álló, szintén acélcsővekből formázott, 20 méter magas, 100 mázsás Kanyarulatok című, piros-fehér-zöldre festett mű a Hungaroring jelképes szobra. A sportéletben nagyszerű barátokra leltem, köztük a Nemzet Sportolói-val, mint Gyarmati Dezső, Kárpáti György vagy Kamuti Jenő, akinek sokáig én készítettem a Nemzetközi Fair Play-díjakat.

■ Szöulban egy igazán különleges művet alkotott. Elmeséli ennek a történetét?

– Nos, szinte a véletlen folytán jutottam el a Szöul melletti művésztelepre. Egy koreai kurátornak köszönhetem a lehetőséget, aki azt kereste, hogy Európából kit hívhatna el az egy hónapos művésztelepre, és megtalált engem. Sok szép élményem van Koreából, és otthagytam a kézjegyemet is egy háromméteres szobor

Kalkuttai Szent Teréz szobra

by Mr. Pál Schmitt, the former President of the Hungarian Olympic Committee. At first, I outlined my plan with a small model, then they asked me to prepare it in life-size. That statue found its place at a wonderful location in Lausanne, in the park of the new Olympic Museum on the shores of Lake Geneva. It depicts three cyclists with their wheels shaped like the five rings of the Olympic Games. The symbol of the Olympics appears in my other works as well, such as the facade of the Cegléd Sports Hall, or in the Budapest Olympic Park, where my huge creation composed of tubes is erected. My 20-metre-high, 100-quintal statue *Kanyarulatok* (Curves) in Mogyoród is also made of steel pipes. With its red, white and green colours it became the symbol of Hungaroring. I found great friends in the field of sports, including the Nation's Athletes, like Dezső Gyarmati, György Kárpáti or Jenő Kamuti, for whom I created the International Fair Play Awards for a long time.

■ In Seoul You worked on special projects. Would you share that story with us?

– Well, I arrived at an art colony near Seoul almost accidentally. A Korean curator was looking for someone from Europe to be invited for a one-month art camp, and found me. I had lots of nice experiences in Korea and I left my signature there in the form of a 3-metre statue. *Barátság* (Friendship) symbolises a great handshake, the chance of the reuniting of the two Koreas. I was deeply interested in this topic. That project was particularly tiring at 40 degrees Celsius, in 100% humidity, with a flame welder in my hand. I

worked on it for a full month, but I still like to remember that period. For works of that scale we use scaffolding on which we walk constantly up and down, and we regularly check the piece from below as well. From the start I always try to put the statue as high as it will be placed at its assigned spot. Turning back to sports, that is almost a complete work-out (laughs).

■ Your work is also recognized in the international art scene and the ambassadorial circles of Hungary. What is Your relationship to the Hungarian Diplomatic Corps?

– Occasionally they invite me to receptions when one of my works is sent abroad. For example, I have a very good relationship with the former Ambassador of Albania, H.E. Mira Hoxha, who asked me to portray Mother Teresa, the St. Teresa of Calcutta of today. That statue is close to my heart; it was inaugurated 5 years ago on the International Day of Charity on a square in the 12th district named after St. Teresa. Speaking of ambassadors, I would also like to mention my dear friend, Professor György Nanovszky, who was ambassador to Russia and Singapore. He speaks 13 languages, teaches at university, and in my opinion he is one of the most educated people in Hungary today. I keep in touch with many people I worked with.

■ What is Your current project?

– I am working on more statues at once. Not only when I have a lot of commissions, as a sculptor is always working. When we do not create, we build frameworks, put quintals of material on them, and foster further opportunities for later work. And this process lasts until the very end, as long as we have a message and the power. I still have these, thank God. In the near future, I would like to express through visual arts the tragedy of the Hungarian peasantry of the 1950s, and erect a memento of the kulaks. My ongoing work is an equestrian statue of King Attila, the reconstruction of the destroyed work of Károly Cser, a sculptor from the past century. It will be erected on the Danube Bank at Vác. Hopefully, I will soon be able to begin the implementation of the plans for the Széchenyi Memorial, commissioned by the Széchenyi Society, to be set up at the Iron Gate to commemorate the regulation of the Lower Danube. The statue depicts Count István Széchenyi and Serbian prince Miloš Obrenović, who cultivated a friendly relationship at the time of the momentous river

képében. A *Barátság* című szobor egy hatalmas kézfogás, a két Korea újraegyesülésének esélyét szimbolizálja. Engem nagyon foglalkoztatott ez a téma. A munkafolyamat különösen fáradtságos volt, a 40 fokos hőségben, 100 százalékos páratartalommal, lánghegesztővel a kezemben. Egy teljes hónapig dolgoztam rajta, de a mai napig szívesen emlékszem vissza arra az időszakra. Az ilyen és ennél nagyobb méretű műveknél állványon dolgozunk, és folyamatosan föl-le járkálunk, ellenőrizve mindig lentről is, hogyan halad a munka. Igyekszem az alkotás közben is olyan magasra felrakni a szobrot, mint amilyen majd a helyszínen lesz, ahová készül. Ha már sport, ez is mondhatni, egy komplett edzés (nevet).

■ **A nemzetközi művészeti életben és a hazai nagyköveti körökben is elismerik a munkáját. Milyen kapcsolatban áll a hazai diplomáciai testülettel?**

– Időnként meghívnak fogadásokra, amikor valamelyik művem külföldre kerül. Nagyon jó kapcsolatot ápolok például a volt albán nagykövet asszonnyal, õexc. Mira Hoxha-val, aki felkért arra, hogy készítssem el Teréz anya, most már Kalkuttai Szent Teréz szobrát. A mű nagyon kedves munkám, öt évvel ezelőtt a XII. kerületben avatták fel a róla elnevezett téren, a jótekonyság nemzetközi napjára időzítve. Ha már a nagykövekről beszélünk, szeretném megemlíteni kedves barátom, Nanovszky György professzor úr nevét is, aki többek között volt nagykövet Oroszországban és Szinga-

regulation. János Áder, the President of Hungary has become the main patron of the project. We are still awaiting feedback from the President of the Serbian Republic.

■ **What do You feel when Your creation is out in a public place and You pass by it?**

– It feels good to see the work done, but if I pass by it, I do not walk leisurely with a cane, because I look upon it with a critical and professional eye, and observe little things that I should have added or changed. Maybe these elements go unnoticed for others, only the sculptor can see them (laughs). Of course I have to let go of these, and luckily, I can turn off these thoughts and feel good, especially when I see that people like my work.

■ **What do You do in Your spare time?**

– Once someone asked me, “What is your average day like?”, and I could only answer that it is average (laughs). Putting the joke aside, I like to work and work is

púrban is, tizenhárom nyelven beszél, egyetemi tanár, és szerintem az egyik legműveltebb ember ma Magyarországon. Sokukkal tartom a kapcsolatot, akikkel együtt dolgoztam valaha.

■ **Min dolgozik jelenleg?**

– Egyszerre több szobron is dolgozom. És nem csak akkor, amikor sok a munkám. A szobrász mindig dolgozik. Akkor is, ha éppen nem alkotómunkát végez, mert akkor szoborvázat épít, vagy felrakja rá a több mázsa anyagot, megteremtve ismét az alkotómunka lehetőségét. És ez a folyamat a végsőkig kitart, amíg van mondanivalója és hozzá kellő ereje. Nekem hála istennek van. A közeljövőben szeretném a képzőművészet nyelvén megfogalmazni az '50-es évek magyar parasztságának tragédiáját, mementót állítani a kulákságnak. Folyamatban lévő munkám Attila király lovas szobra, a múlt században élt Cser Károly szobrászművész elpusztult alkotásának rekonstrukciója, melyet a váci Duna-parton fogunk felállítani. Remélhetően hamarosan hozzákezdhetek a Széchenyi Társaság megbízására készített Széchenyi-emlékmű terveinek megvalósításához is, melyet a Vaskapunál állítanának fel az Al-Duna szabályozásának emlékére. A szobor gróf Széchenyi Istvánt és Miloš Obrenović szerb fejedelmet ábrázolja, akik baráti kapcsolatot ápoltak a nagy jelentőségű folyamszabályozás létrejöttének idején. Áder János köztársasági elnök úr elvállalta a fővédnökséget. A szerb köztársasági elnök úr visszajelzését várjuk még.

my relaxation. I have a house on Szentendre Island with a garden, vines and fruit trees. I am attracted to rural lifestyle. I make wine, do gardening, cultivate the land, and I see all these as forms of creation too. Sometimes I gave my own tomatoes

■ **Milyen érzés, amikor már kikerül a műve a köztérre, és elsétál a saját alkotása mellett?**

– Jó érzés látni megvalósulva a művet, de mellette elhaladni, sétám nem sétapálcás úri kikapcsolódás még akkor sem, hanem kritikus szakmai szemmel tekintek rá, mik azok az apróságok, melyeket még meg kellett volna vagy máshogyan kellett volna megcsinálnom. Talán ezeket más észre sem veszi, csak maga a szobrász (nevet). Persze annyit azért nem rágódom rajta, ki tudok kapcsolni, és jól érzem magamat, főleg ha másokon is látom, hogy tetszik nekik a művem.

■ **Mivel kapcsolódik ki?**

– Egyszer valaki megkérdezte tőlem: „hogy telnek a hétköznapijaid”? Erre csak annyit tudtam felelni, elég hétköznapi (nevet). A viccet félretéve, szeretek dolgozni, és munkával is kapcsolódom ki. Van egy házam a Szentendrei-szigeten, kerttel, szőlővel, gyümölcsfákkal. Vonz a falusias életforma. Borászokodom, kertészkedem, művelem a földet, ezt is alkotásnak tekintem. Az általam megtermelt paradicsomból néha néha jutott befőzésre a Budapesti Százados úti Művésztelep lakóinak is. Ez az a hely, ahol már 40 éve élek. Igazi, szobrászoknak való hely, földszintes, falusias, a munkához való nagy terekkel. Ez egy ragyogó hely, jól érezzük itt magunkat.

Végh Nóra Judit

for the Százados Street Art Colony for canning. I have been living in this area for 40 years. This is an ideal place for sculptors, one-floored, rustic, with large rooms for work. It is a glorious place and we feel good here.

Kerékpárosok